

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 18.12.2012
COM(2012) 789 final

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

om indhold på det digitale indre marked

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

om indhold på det digitale indre marked

1. Indledning

Den digitale økonomi har været en vigtig drivkraft bag væksten i de sidste to årtier og forventes at vokse syv gange hurtigere end det samlede BNP i EU i de kommende år. Der findes nye onlinemåder at formidle, skabe og distribuere indhold på og nye måder at skabe værdi på. Fremkomsten af nye forretningsmodeller, der udnytter internettets potentiale til at levere indhold, udgør en udfordring og en chance for de kreative industrier, ophavsmændene og kunstnerne samt for andre aktører i den digitale økonomi. I denne sammenhæng er et af Kommissionens mål at sikre, at ophavsretten og ophavsretsbeslægtet praksis, f.eks. licensudstedelse, fortsat er formålstjenlig inden for dette nye digitale område.

I 2010 bestræbte Kommissionen sig, i sin digitale dagsorden for Europa¹, på at åbne op for adgangen til indhold som en del af strategien for at opnå et dynamisk digitalt indre marked og pegede på en række foranstaltninger vedrørende ophavsret. I 2011 anerkendte Kommissionen, i sin strategi for intellektuelle ejendomsrettigheder "Et indre marked for intellektuelle ejendomsrettigheder"², ophavsrettens strategiske betydning for udviklingen af det digitale indre marked. Strategien tog sigte på at udvikle løsninger, som er målrettet og udformet til at imødegå specifikke hindringer med de mest hensigtsmæssige midler, både kommercielle og kontraktmæssige løsninger, teknologibaserede løsninger eller lovgivningsmæssige tiltag.

På denne baggrund har Kommissionen allerede truffet en række foranstaltninger, herunder ny lovgivning om forældreløse værker og et verserende lovgivningsmæssigt forslag om kollektiv rettighedsforvaltning, en kontraktbaseret løsning i form af et aftalememorandum om udgåede og udsolgte bøger og adgang til værker for blinde og svagtseende samt støtte til udviklingen af teknologiske løsninger. Kommissionen har også offentliggjort en indkaldelse for 2012-støtteprogrammet for ikt-politikken under rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation om "European Rights Information Management".

I vækst- og beskæftigelsespagten fra juni 2012 understregede stats- og regeringscheferne bl.a. behovet for foranstaltninger for at skabe et velfungerende digitalt indre marked inden 2015, vigtigheden af at modernisere Europas ophavsretsordning og lettelsen af licensudstedelse, samtidig med at der sikres et højt niveau af beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder og at der tages hensyn til den kulturelle mangfoldighed.

Der er gjort gode fremskridt i gennemførelsen af de ophavsretsbeslægtede tiltag i den digitale dagsorden og i strategien for intellektuelle ejendomsrettigheder, men der er stadig arbejde, der skal gøres for at sikre et effektivt indre marked inden for ophavsret.

¹ KOM(2010) 245 endelig/2

² KOM(2011) 287 endelig.

Kommissionen vil derfor arbejde på to parallelle tiltag. På den ene side vil den afslutte sin igangværende indsats for at revidere og modernisere EU's lovgivningsmæssige rammer for ophavsret.

Sideløbende hermed vil Kommissionen påbegynde håndteringen af en række punkter, hvor hurtige fremskridt er nødvendige og mulige. Således vil en struktureret dialog med interessenterne blive iværksat af Kommissionen med den udtrykkelige målsætning, at der skal opnås praktiske erhvervsorienterede løsninger på disse spørgsmål inden udgangen af 2013, men uden at dette er til hinder for yderligere relevante politiske foranstaltninger, herunder lovgivningsmæssige reformer. Under betegnelsen "Licensing Europe" vil denne proces søge at udnytte potentielt og undersøge mulige begrænsninger af innovative licensmæssige og teknologiske løsninger til at gøre EU's lovgivning om og praksis for ophavsret egnet til den digitale tidsalder.

2. Struktureret dialog mellem interessenter

"Licensing Europe" vil omfatte fire sideløbende arbejdsstrenger, der har til opgave at gennemføre effektive markedsbaserede løsninger, uden dog at foregribe eventuelle behov for offentlige politiske tiltag. Derfor vil deltagerne udgøre praktiske repræsentanter for rettighedshaverne og licensudstedelsesorganerne, de kommercielle og ikke-kommercielle brugere af beskyttet indhold såvel som internetbrugerne. Processen vil blive iværksat på et indledende plenarmøde i begyndelsen af 2013, og der vil blive nedsat arbejdsgrupper, der skal fortsætte arbejdet og rapportere tilbage til plenarforsamlingen midtvejs (i juni) og endelig i fjerde kvartal af 2013. Processen vil omfatte nedenstående spørgsmål. Specifikke oplysninger for arbejdet ved hver af dem bør betragtes som vejledende.

i) Grænseoverskridende adgang og tjenesteydelsesportabilitet

Kommissionens mål er at fremme den grænseoverskridende onlineadgang og "portabiliteten" på tværs af grænserne mellem indhold. For at drage fordel af nyudviklinger, som f.eks. cloud computing, bør den grænseoverskridende lovlige adgang til cloud-opbevaret indhold og tjenester også fremmes. De tjenesteydere, der er interesserede i at tilbyde deres tjenester til forbrugere i hele EU, skal sørge for, at de har sikret alle nødvendige rettigheder i den medlemsstat, hvor de ønsker at udbyde deres tjenester. Licensudstedelse for både multiterritoriale og enkelte områder er mulig, afhængigt af sektoren, tjenesteyderen og rettighedsindehaveren. Men distributionen af indhold er ofte begrænset til en enkelt eller nogle få medlemsstater (f.eks. ved hjælp af geoblocking), hvor tjenesteudbydere (onlineplatforme) eller rettighedshaverne kan vælge at indføre grænseoverskridende salgsbegrænsninger.

- Denne arbejdsstreng bør identificere de vigtigste typer af begrænsninger for den grænseoverskridende adgang og portabiliteten i sektorerne (under hensyntagen til nogle af aspekter af høringssvarene fra grønbogen fra 2011 om onlinedistribution af audiovisuelle værker i EU) og de vigtigste årsager til disse begrænsninger. På grundlag heraf bør de nuværende brancheinitiativer gøres op, og der bør leveres praktiske løsninger til fremme af den multiterritoriale adgang.

ii) Brugerskabt indhold og licensudstedelse for private brugere af beskyttet materiale

Kommissionens mål er at øge gennemsigtigheden og sikre, at slutbrugerne har større klarhed over legitim og ikke-legitim anvendelse af beskyttet materiale og lettere adgang til legitime løsninger. Indhold, som brugerne selv genererer, er ofte omfattet af en form for licens fra rettighedshaverne i partnerskab med visse platforme. Men omfanget og dækningen af sådanne licenser er ikke gennemsigtig for slutbrugeren. Endvidere skaber disse ordninger rettigheder og forpligtelser for aftalepartnere, men yder ikke nødvendigvis retssikkerhed for slutbrugerne. Parallelt hermed har små brugere af indhold som f.eks. små virksomheder, som ønsker at bruge billeder eller musik på deres websteder, svært ved at identificere, hvordan licenser for begrænset anvendelse af beskyttet indhold erhverves.

- Denne arbejdsstreng bør fastlægge, i hvilket omfang brugerskabt indhold har licens til relevante platforme, og fastslå, hvordan man sikrer, at slutbrugerne er informeret om, hvad der er lovlig og ulovlig brug af internettet.
- Man bør søge at sikre, at slutbrugerne nyder godt af lettere adgang til og større klarhed over, hvad der er legitim og ikke-legitim anvendelse af beskyttet materiale. Med henblik herpå bør rækkevidden og omfanget af "et-kliks"-licensudstedelsesinitiativer i EU fastlægges, løsninger for udvidelse af udviklingen og sammenkoblingen af sådanne initiativer leveres og hensigtsmæssigheden af licensmæssige eller passende vilkår undersøges – f.eks. muligheden for frie licenser.

iii) Den audiovisuelle sektor og kulturarvsinstitutioner

Kommissionens mål er at lette deponeringen af og onlineadgangen til film i EU både til kommercielle formål og ikke-kommercielle kulturelle og uddannelsesmæssige formål. Det er fortsat vanskeligt for onlinetjenesteudbydere at udarbejde kataloger over europæiske film med onlineadgang, navnlig dem, der ikke længere fremstilles og sælges, dvs. værker, hvis rettighedshavere er uvillige eller ude af stand til at benytte dem i hvert enkelt tilfælde. Det kan være vanskeligt at identificere tilstedeværelsen af film, eller rettighederne kan være komplicerede og tidskrævende at fastslå. Filmarvsinstitutionerne mener også, at den nuværende situation i nogle medlemsstater ikke gør det muligt for dem at varetage deres almennyttige opgaver.

- Denne arbejdsstreng bør identificere vellykkede samarbejdsløsninger for at forbedre muligheden for at finde frem til og stille audiovisuelle værker til rådighed online, navnlig dem, der ikke længere fremstilles og sælges på frivillig basis. Den bør levere konkrete løsninger til udbredelsen af god praksis i hele EU for både kommercielle og ikke-kommercielle anvendelser.
- Der bør udarbejdes anbefalinger for, hvordan man kan sikre, at medlemsstaterne yder tilstrækkelige muligheder i praksis, for at kulturarvsinstitutionerne kan "reproducere" eller "skifte format af" arkiveret materiale for at digitalisere med henblik på bevaring.

iv) Tekst- og datamining

Kommissionens mål er at fremme en effektiv anvendelse af tekst- og datamining i videnskabeligt øjemed. Tekst- og datamining kræver på nuværende tidspunkt kontraktmæssige aftaler mellem brugerne (f.eks. typisk forskningsinstitutioner) og rettighedshaverne (f.eks. udgivere af videnskabelige tidsskrifter) for at opstille retningslinjer for den tekniske adgang til relevante datasæt.

- Denne arbejdsstreng bør fastsætte omfanget af efterspørgslen efter adgangen til tekst- og datamining på EU-plan for tekstmining af videnskabelige publikationer og underliggende data til forskningsformål og egnede midler til at imødekomme denne efterspørgsel. Den bør undersøge potentialet og eventuelle begrænsninger i standard licensudstedelsesmodeller - samt vurdere egnetheden og gennemførligheden af teknologiplatforme for at lette adgangen til tekst- og datamining.

Ud over disse områder har spørgsmålet om afgifter for privat kopiering i løbet af 2012 været genstand for en mæglingsproces, der blev fremmet af Kommissionen og ledet af den tidligere kommissær António Vitorino. António Vitorino forventes at afgive en rapport om dette spørgsmål i begyndelsen af næste år, herunder en række anbefalinger. På dette grundlag vil Kommissionen drage konklusioner vedrørende de nødvendige opfølgingsforanstaltninger for specifikke henstillinger, herunder en yderligere inddragelse af interessenter, så de kan bidrage til at finde fremtidssikrede løsninger, der er gode for det indre marked.

3. Revision af det ophavsretlige regelværk

Sideløbende vil Kommissionen afslutte sin igangværende revision af EU's ophavsretlige regelværk, der er baseret på markedsundersøgelser, konsekvensanalyser og udarbejdelsen af retsakter med henblik på en afgørelse i 2014 om fremsættelse af de deraf følgende lovgivningsmæssige forslag. Nedenstående elementer vil blive behandlet: territorialprincippet i det indre marked, harmonisering af, begrænsninger ved og undtagelser til ophavsretten i den digitale tidsalder, opsplitning af EU-markedet for ophavsret, og hvordan effektiviteten af håndhævelsen kan forbedres, samtidig med at dens legitimitet understøttes i den bredere sammenhæng af en reform af ophavsretten.

4. Konklusion

I løbet af de næste to år vil Kommissionen fortsat arbejde for et moderne ophavsretligt regelværk, som er formålstjenligt, og som søger at fremme innovativ markedspraksis for at garantere en effektiv erkendelse og godtgørelse for rettighedshaverne, for at skabe bæredygtige incitamenters til fremme af kreativiteten, den kulturelle mangfoldighed og innovation, for at øge valget af og åbne adgangen til lovlige tilbud for slutbrugerne, for at tillade fremkomsten af nye forretningsmodeller og for mere effektivt at bidrage til bekæmpelsen af ulovlige tilbud og piratkopiering.

Kommissionen er overbevist om, at dialogen med interessenter vil fungere som en "kuvøse" for innovative løsninger, som alle interessenter får gavn af. Disse løsninger er afgørende for at fremme det digitale indre marked og EU's kulturpolitik og for at supplere det igangværende arbejde med gennemførelsen af den digitale dagsorden, moderniseringen af ophavsretten i det indre marked eller en vellykkede gennemførelse af medie- og kulturprogrammerne.